

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра менеджменту і адміністрування

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до практичних занять, самостійної та контрольної робіт
з дисципліни**

«МІЖНАРОДНЕ СПІЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО»

Харків – 2019

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування 10 грудня 2018 р., протокол № 6.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» за першим (бакалаврським) рівнем.

Укладачі:

доценти О. М. Лук'янова,
У. Л. Сторожилова

Рецензент

проф. О. Г. Дейнека

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять, самостійної та контрольної робіт
з дисципліни

«МІЖНАРОДНЕ СПІЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО»

Відповідальний за випуск Сторожилова У. Л.

Редактор Решетилова В. В.

Підписано до друку 25.06.19 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк. арк. 1,0. Тираж 35. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.

ЗМІСТ

1 Загальна характеристика дисципліни.....	4
2 Мета та задачі викладання дисципліни.....	4
3 Розгорнута програма дисципліни.....	5
3.1 Змістовий модуль 1. Підприємництво та економіка.....	5
3.2 Змістовий модуль 2. Спільне підприємництво. Вітчизняний досвід.....	7
4 Рекомендації до самостійних занять з дисципліни.....	8
5 Рекомендації до практичних занять з дисципліни.....	8
6 Завдання для самоперевірки.....	17
Контрольні питання для самоперевірки.....	17
Тестові питання для самоперевірки.....	18
7 Завдання до виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання.....	24
Список літератури.....	32

1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення вибіркової дисципліни «Міжнародне спільне підприємництво» складена відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою бакалавра за напрямом «Менеджмент та адміністрування». Програма охоплює всі змістові модулі, визначені в анотації дисципліни.

Дані методичні вказівки доцільно використовувати студентам під час їх самостійної роботи при вивченні питань з дисципліни «Міжнародне спільне підприємництво».

Під час вивчення дисципліни студенти повинні опанувати базу знань, вмінь і навичок з різних дисциплін, що допоможе ефективно засвоювати матеріал, який буде викладатися. Бажано, аби перед слуханням курсу, центром уваги якого є економічні відносини, студенти набули конкретного досвіду з функціонування однієї чи кількох організацій на виробничій практиці. Серед дисциплін, які студенти мають засвоїти перед викладенням курсу, слід зазначити такі необхідні дисципліни як «Основи економічної теорії», «Мікроекономіка» та «Економіка підприємства».

Знання цих дисциплін і сформовані під час їх вивчення вміння та навички дадуть студентам змогу оволодіти запропонованим курсом, досягти глибокого розуміння значення та необхідності розвитку спільного підприємництва, засвоїти механізм створення та функціонування інститутів підприємництва.

2 МЕТА ТА ЗАДАЧІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Міжнародне спільне підприємництво», розрахований на студентів спеціальності «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», може бути використаний при підготовці фахівців з будь-яких економічних спеціальностей.

Метою вивчення курсу є оволодіння комплексом знань з основ підприємництва, формування навичок підприємницького мислення.

Завдання курсу:

- з'ясувати місце дисципліни в навчальному процесі, розкрити її основну мету та визначити основні категорії підприємництва;
- дати чіткі уявлення про загальнотеоретичні засади підприємництва;
- ознайомити із сучасним станом розвитку підприємництва та його проблемами;
- сформувані у студентів цілісне бачення проблем підприємницької діяльності;
- озброїти студентів навичками і вміннями, необхідними для організації власної справи.

Значення курсу полягає в засвоєнні студентами знань, необхідних для управління організаціями різних сфер діяльності, прийняття управлінських рішень, спрямованих на досягнення поставлених цілей, спрямовуючи працю, інтелект, мотиви поведінки людей, які працюють в організації.

За підсумками вивчення курсу студенти повинні:

- *знати* : теоретичні засади підприємництва, характеристику організаційно – правових форм підприємництва, можливі способи входження в бізнес, типовий алгоритм бізнес – планування, технологію заснування власної справи;
- *вміти*: обґрунтувати вибір виду, сфери та організаційно – правової форми підприємницької діяльності, визначити вартість фірми балансовим, ринковим методами та методом доходів, розробити бізнес – план.

3 РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Підприємництво та економіка

Тема 1. Правове забезпечення підприємницької діяльності

Законодавчі основи підприємницької діяльності в Україні та в зарубіжних країнах. Правові основи діяльності спільних підприємств України. Класифікація (види та основні організаційні форми) підприємництва. Форми організації

підприємницької діяльності в Україні. Вплив спільного підприємництва на економіку України.

Тема 2. Підприємництво та ефективна економіка

Роль підприємництва в житті суспільства. Взаємодія підприємств малого та великого бізнесу. Успішне управління підприємницькою діяльністю. Методи пошуку та реалізації підприємницької ідеї. Спільні підприємства як форма довгострокового співробітництва. Класифікація спільних підприємств.

Тема 3. Структура та зміст бізнес-плану

Необхідність розробки бізнес-плану. Цілі та задачі проекту, що висвітлюються в бізнес-плані. Резюме. Сутність бізнес-проекту. Аналіз ринку збуту та реалізація бізнес-проекту. Ресурси забезпечення бізнес-проекту та ефективність його реалізації. Стадії розробки бізнес-плану. Структура та технологія розробки бізнес-плану.

Тема 4. Основні розрахунки щодо підприємницького проекту

Розрахунок точки самоокупності бізнес-проекту. Види підприємницького ризику та його оцінка при реалізації бізнес-проектів.

Тема 5. Фінансові аспекти підприємництва

Фінансування підприємницьких проектів. Особливості фінансування підприємницьких проектів в Україні. Державна (загальнодержавна та регіональна) підтримка підприємництва.

Тема 6. Особливості менеджменту та маркетингу у малому бізнесі

Особливості менеджменту у малому бізнесі. Маркетинг в малому бізнесі. Організація бізнесу на основі сітьового маркетингу.

3.2 ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Спільне підприємництво. Вітчизняний досвід

Тема 7. Спільне підприємництво як форма міжнародної кооперації

Передумови створення спільних підприємств. Спільні підприємства як форма довгострокового співробітництва. Класифікація та систематизація спільних підприємств.

Тема 8. Порядок створення спільних підприємств

Основні етапи створення спільних підприємств. Оцінка цілей партнерів та попереднє опрацювання пропозицій про створення спільного підприємства. Підготовка та затвердження установчих документів

Тема 9. Формування органів управління спільним підприємством та його статутного фонду

Організаційна структура і форми управління спільним підприємством. Особливості та принципи прийняття управлінських рішень на спільних підприємствах. Особливості формування та використання статутного фонду спільного підприємства.

Тема 10. Функціонування спільного підприємства

Матеріально-технічне забезпечення діяльності спільного підприємства та реалізація його продукції. Порядок, особливості розподілу та використання прибутку спільного підприємства.

Тема 11. Фінанси спільного підприємства

Фінансування спільного підприємства. Кредитування спільного підприємства. Страхування комерційних ризиків у спільному підприємстві.

Тема 12. Вітчизняний досвід створення спільних підприємств

Досвід створення спільних підприємств в Україні. Необхідні умови ефективного розвитку спільного підприємництва та території України.

4 РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Самостійна робота студентів з курсу «Міжнародне спільне підприємництво» складається з опрацювання лекційного матеріалу, засвоєння питань, винесених на самостійний розгляд, підготовки студентів до семінарських та практичних занять, написання рефератів за запропонованою тематикою. До складу самостійної роботи студентів заочної форми навчання входить написання контрольної роботи та підготовка до її захисту.

Контроль за самостійною роботою студентів здійснюється шляхом бліцопитування перед початком практичного або семінарського заняття. Для прискорення такого опитування можливе застосування комп'ютеризованого тестування.

5 РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Практичне заняття 1. Поняття та мета підприємницької діяльності

Мета заняття – систематизація основних понять з підприємницької діяльності.

Завдання – повторення матеріалів лекції за темою «Підприємництво та економіка» з метою поглибленого вивчення ролі підприємництва в житті суспільства.

Основні теми до вивчення та обговорення: взаємодія підприємств малого та великого бізнесу; успішне управління бізнесом; методи пошуку підприємницької ідеї; робота малими групами; «розробка бізнес-ідеї»; виявлення здібностей для підприємницької діяльності.

Тест 1 – Чи можете ви бути підприємцем?

У цьому тесті (таблиця 1) вам доведеться глянути на себе зі сторони. Виберіть у кожній з горизонтальних граф ту характеристику, що підходить вам найбільше. Запишіть і просумуйте бали, що відповідають обраним характеристикам.

Таблиця 1

Якості	Бали			
	4	3	2	1
Ініціатива	Шукає додаткові задачі, дуже щирий	Спритний, метикований при виконанні завдання	Виконує весь обсяг робіт без указівок керівництва	Безініціативний, чекає вказівок
Ставлення до інших	Позитивний початок, доброзичливе ставлення до людей	Приємний в обходженні, увічливий	Іноді з ним важко працювати	Сварливий і некоммунікбельний
Лідерство	Сильний, уселяє впевненість і довіру	Уміло віддає ефективні накази	Ведучий	Ведений
Відповідальність	Виявляє відповідальність при виконанні доручень	Погоджується з дорученнями (але не без протесту)	Неохоче погоджується з дорученнями	Ухиляється від будь-яких доручень
Організаторські здібності	Дуже здатний у переконанні людей і вибудуванні фактів у логічному порядку	Здібний організатор	Середні організаторські здібності	Поганий організатор
Рішучість	Швидкий і точний	Ґрунтовний і обережний, обачний	Швидкий, але робить помилки	Такий, що сумнівається, і боязкий
Завзятість	Цілеспрямований, його нелегко збентежити	Постійні зусилля	Середній рівень завзятості і рішучості	Майже ніякої завзятості

Якщо ви набрали від 25 до 28 балів, то ваш підприємницький потенціал відмінний, 21-24 бали – дуже гарний, 17-20 балів – хороший, 13-10 – середній і менш 12 балів – низький.

Тест 2 – Виявлення здатності до підприємницької діяльності
(таблиця 2)

Таблиця 2

Питання анкети	Відповіді	
	Так	Ні
1 Чи умієте ви доводити почату справу до кінця незважаючи на всі перешкоди?		
2 Чи умієте ви наполягти на прийнятому рішенні чи вас легко переконати?		
3 Чи любите ви брати на себе відповідальність, керувати?		
4 Чи користуєтеся повагою і довірою своїх колег?		
5 Ви здорові?		
6 Чи готові ви трудитися від зорі до зорі, не одержуючи негайно віддачі?		
7 Чи любите ви спілкуватися і працювати з людьми?		
8 Чи умієте ви переконувати і заохочувати інших своєю впевненістю в правильності обраного шляху?		
9 Чи зрозумілі вам ідеї і думки інших?		
10 Є чи у вас досвід роботи в тій галузі, у якій ви хочете почати свою справу?		
11 Чи ознайомлені ви з діючими правилами оподаткування, калькуляції заробітної плати, складання декларації про доходи, ведення бухгалтерського обліку?		
12 Чи буде у вашому місті чи області попит на товар чи послугу, які ви збираєтеся запропонувати?		
13 Чи є у вас хоча б базова підготовка в галузі маркетингу і фінансів?		
14 Чи добре йдуть справи у вашому місті (області) в інших підприємців вашого профілю?		
15 Чи є у вас на прикметі приміщення, яке можна орендувати?		
16 Чи маєте у своєму розпорядженні достатні фінансові засоби, щоб підтримати своє підприємство протягом першого року його існування?		
17 Чи маєте ви достатній первісний капітал? Чи є у вас можливість залучити до фінансування створюваної справи рідних і знайомих?		
18 Чи є на прикметі постачальники необхідних вам матеріалів?		
19 Чи є у вас на прикметі розумні фахівці, що володіють досвідом і знаннями, яких не вистачає вам?		
20 Чи упевнені ви в тім, що мати власну справу - це головна ваша мрія?		

Відповівши на питання, подані в анкеті, порахуйте кількість позитивних відповідей, кожна позитивна відповідь дає одне очко. Якщо сума склала 17 очок і більш, ви маєте всі необхідні якості, щоб стати підприємцем. Ваші цілеспрямованість, енергія і віра в успіх допоможуть реалізувати будь-яку ідею, яка цього варта, вочевидь щоб ідея дійсно того заслуговувала.

Від 13 до 17 очок: ваші шанси на успіх як підприємця не так очевидні, звичайно, це не виключає, що з вас вийде щасливий ділок – тест є тест, стовідсоткової гарантії він не дає, але, можливо, варто ще раз зважити усі за і проти. Чи готові ви взяти на себе ту відповідальність, що припускає професія вільного підприємця?

Менш 13 очок: ваші шанси домогтися успіху як підприємця, очевидно, невеликі. Хоча більшість людей заявляє про своє бажання стати вільними підприємцями, у дійсності багатьох цілком влаштовує робота на кого-небудь іншого. Не поспішайте починати нове життя, набувайте досвіду, ще і ще раз перевірте свої інтереси і бажання, перш ніж пускатися на шлях підприємництва.

Приведений тест не є науково обґрунтованим мірилом підприємницьких здібностей, але дає можливість оцінити сили потенційним підприємцям.

Практичне заняття 2. Правові основи підприємництва в Україні

Мета заняття – огляд законодавчих основ підприємницької діяльності.

Завдання – комплексне вивчення та систематизація знань щодо загальних правових, економічних та соціальних засад здійснення підприємницької діяльності на території України.

Основні поняття до вивчення та обговорення: поняття «підприємництво», суб'єктів підприємницької діяльності в Україні, принципів підприємництва, державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності в Україні, основних організаційних форм підприємництва, форм організації бізнесу в Україні.

Практичне заняття 3. Розробка підприємницької ідеї

Мета заняття – ознайомлення та вивчення змісту підприємницької ідеї.

Завдання – пошук сфери майбутньої підприємницької діяльності. Подолання вхідних перепон. Вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності. Технологія визначення переваг підприємства, що створюється. Порядок проведення маркетингового дослідження.

Основні теми до вивчення та обговорення – вибір підприємницької ідеї.

Підприємницька ідея може бути розроблена з використанням спіралі А. Вайсмана, на думку якого успіх організації має вигляд спіралі (див. рисунок 1), поштовхом для задіяння якої є правильно сформульована головна мета організації.

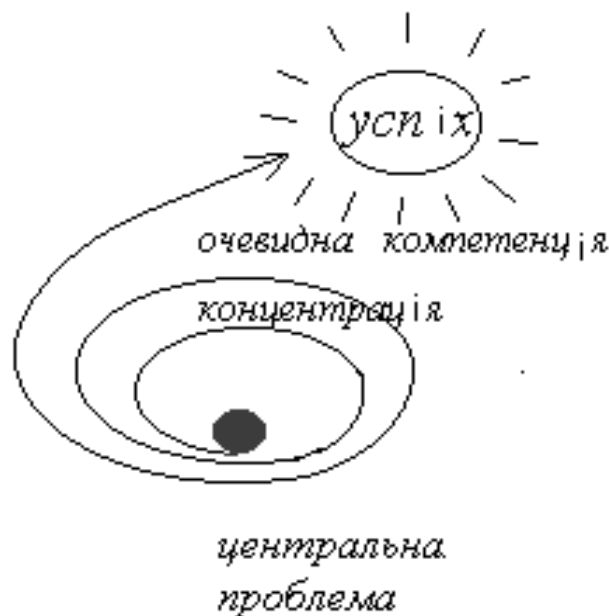

Рисунок 1 – Спіраль успіху

Рух до успіху має складатися з таких кроків:

- віднайдення проблеми, «ефективного дефіциту» – найбільш незадоволеної потреби, що існує на ринку і яку організація може задовольнити;

- концентрація зусиль на найкращому вдоволенні виявлених потреб своїх клієнтів;

- очевидна компетентність організації, що проявляється через інформацію про фірму, її рекламу, образ підприємства, які повинні свідчити про найкраще вирішення існуючої проблеми.

Для розробки підприємницької ідеї студенти розбиваються на групи по 4-5 осіб і мають віднайти «ефективний дефіцит», розробити організаційну структуру підприємства, продумати можливості входження в ринок, оцінити приблизну вартість проекту.

Практичне заняття 4. Структура та зміст бізнес-плану

Мета заняття – ознайомлення та вивчення основних розділів бізнес-плану.

Завдання – комплексне вивчення та систематизація знань щодо розробки бізнес-плану.

Основні теми до вивчення обираються студентами :

- 1 Зміст бізнес-плану та необхідність його розробки.
- 2 Чинники, що визначають зміст та цілі бізнес-плану.
- 3 Логіка та етапи розробки бізнес-плану.
- 4 Цілі та задачі проекту.
- 5 Розрахунки щодо ефективності підприємницького проекту.
- 6 Оцінка підприємницького ризику.
- 7 Підготовча стадія розробки бізнес-плану.
- 8 Стратегічне планування на підготовчій стадії.
- 9 Визначення місії фірми.
- 10 Внутрішній і зовнішній аналіз.
- 11 Визначення цілей діяльності фірми.

Тест 3 – Тест для риск-тейкерів (за С. Ф. Макаровим), таблиця 3.

Таблиця 3

Питання	Відповіді	
	Так	Ні
1 Я б скоріше ризикнув почати власну справу, ніж працювати на когось ще		
2 Ніколи не піду на таку роботу, де багато поїздок		
3 Якби я став грати, то ніколи не робив би малих ставок		
4 Мені подобається поліпшувати своє життя за допомогою ідей		
5 Ніколи не кину роботу, не будучи упевненим, що є інша		
6 Я не схильний піти на ризик, щоб розширити свій кругозір		
7 Знаючи, що якась конкретна нова справа може скінчитися невдачею, я не став би вкладати в неї кошти, навіть якби в протилежному випадку бариш міг би виявитися досить великим		
8 Хотів би випробувати в житті якнайбільше		
9 Не відчуваю в собі особливої потреби в збудливих подіях		
10 Я не маю великої енергії		
11 Я можу легко породжувати безліч прибуткових ідей		
12 Я б ніколи не став сперечатися на суму, якої у даний момент не маю		
13 Мені подобається пропонувати нові ідеї чи концепції, коли реакції на них, наприклад, мого начальника, непередбачені і незрозумілі		
14 Я готовий брати участь лише в таких угодах, що досить зрозумілі і певні		
15 Менш надійна робота з великим доходом мене приваблює більше, ніж більш надійна – із середнім		
16 За характером я не дуже незалежний		

Присвоюйте кожній відповіді по одному балу, якщо ви відповіли «так» на питання 1, 3, 4, 10, 11, 13, 15, і «ні» – на питання 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16.

Якщо загальна сума ваших балів 13 чи вище – ви, цілком ймовірно, схильні до підприємницького ризику і маєте певні риси риск-тейкера.

Практичне заняття 5. Основи бізнес-проекування

Мета заняття – розрахунок точки самоокупності та оцінка підприємницького ризику.

Завдання – вивчення складових точки самоокупності, визначення точки мінімально рентабельного випуску, вивчення видів підприємницького ризику.

Основні поняття до вивчення та обговорення: види підприємницьких ризиків, зони ризику, точка самоокупності та її складові.

Практичне заняття 6. Фінанси підприємництва

Мета заняття – вивчення джерел фінансових ресурсів підприємництва та процесу інвестування.

Завдання – узагальнення та систематизація знань у сфері фінансів підприємництва.

Основні теми до вивчення та обговорення обираються студентами відповідно до тем, що наведені нижче:

- 1 Управління фінансами суб'єктів підприємництва.
- 2 Роль податків у фінансовій системі підприємництва.
- 3 Прямі та непрямі податки.
- 4 Способи сплати податків у підприємстві (загальна та спрощена системи оподаткування).
- 5 Єдиний податок.
- 6 Фіксований податок.
- 7 Порядок відрахувань діяльності в пенсійний фонд і фонди соціального страхування.
- 8 Кредитування та його роль у розвитку підприємництва.
- 9 Особливості надання мікрокредитів суб'єктам підприємництва. Значення кредитних спілок у фінансуванні бізнесу.

Практичне заняття 7. Особливості малого бізнесу

Мета заняття – вивчення економічної суті малого підприємництва.

Завдання – узагальнення та систематизація знань у сфері малого підприємництва.

Основні теми до вивчення та обговорення обираються студентами відповідно до тем, що наведені нижче:

- 1 Місце і роль малого підприємництва в економіці.

- 2 Сфери функціонування малих підприємств.
- 3 Загальні функції малого підприємництва.
- 4 Переваги та недоліки малого бізнесу.
- 5 Організаційна структура управління малим підприємництвом.
- 6 Особливості розвитку малого підприємництва в Україні та за кордоном.
- 7 Проблеми фінансового забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні.
- 8 Державна підтримка малого бізнесу.

Практичне заняття 8 Причини міжнародного кооперування

Мета заняття – ознайомлення та вивчення сучасних господарських зв'язків світу.

Завдання – систематизація причин міжнародного кооперування.

Основні теми до вивчення та обговорення обираються студентами відповідно до тем, що наведені нижче:

- 1 Міжнародна торгівля та створення світових ринків товарів.
- 2 Світовий ринок капіталу.
- 3 Світовий ринок робочої сили.
- 4 Міжнародні науково-технічні зв'язки.
- 5 Основні форми спільного підприємництва.
- 6 Міжнародні економічні організації.
- 7 Вільні економічні зони.
- 8 Офшорні компанії.
- 9 Спільні підприємства.

Практичне заняття 9. Порядок створення спільних підприємств

Мета заняття – ознайомлення та вивчення порядку формування статутного фонду та інших засновницьких документів.

Завдання – розробка студентами проектів установчих документів спільного підприємства. Робота малими групами.

Основні теми до вивчення та обговорення обираються студентами відповідно до тем, що наведені нижче:

- 1 Статутний фонд і його формування.
- 2 Порядок відкриття розрахункового рахунка в банку.
- 3 Підготовка засновницьких документів фірми.
- 4 Структура та зміст статуту відповідної організаційної форми підприємницької діяльності.
- 5 Структура та зміст засновницького договору.
- 6 Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Особливості реєстрації фізичних та юридичних осіб.
- 7 Плата за державну реєстрацію.

6 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

Контрольні питання для самоперевірки

- 1 Бізнесмени і підприємці, заповзятливість.
- 2 Роль малого підприємництва в житті суспільства.
- 3 Соціальна відповідальність бізнесу.
- 4 Особливості одноособового володіння бізнесом.
- 5 Види приватних підприємств («домашні фірми», інноваційні і венчурні підприємства).
- 6 Переваги й недоліки організації підприємств у вигляді товариств.
- 7 Переваги й недоліки корпоративної форми організації бізнесу.
- 8 Господарче товариство. Види господарчих товариств.
- 9 Особливості організації акціонерних товариств.
- 10 Повне товариство й товариство з обмеженою відповідальністю.
- 11 Командитне товариство й товариство з додатковою відповідальністю.
- 12 Успішність і продуктивність організацій. Спіраль успіху А. Вайсмана.
- 13 Посилки успішного керування П. Друкера.

14 Необхідність розробки бізнес-плану. Основні розділи бізнес-плану підприємства (проекту).

15 Опис цілей і задач у бізнес-плані підприємства.

16 Особливості розробки зведеного розділу бізнес-плану.

17 Характеристика продукції (послуг) у бізнес-плані підприємства.

18 Подання в бізнес-плані аналізу й оцінки кон'юнктури ринку збуту, попиту й обсягів продажів продукції підприємства.

19 Опис програми дій і організаційних заходів у бізнес-плані підприємства.

20 Ресурсне забезпечення виробничої програми як розділ бізнес-плану підприємства.

21 Характеристика ефективності реалізації бізнес-плану.

22 Розрахунок точки самооплатності випуску продукції.

23 Розрахунок обсягу мінімально рентабельного випуску продукції.

24 Оцінка підприємницького ризику.

25 Входження в ринок за допомогою франчайзингу.

26 Використання прямого й мережного маркетингу в малому бізнесі.

27 Джерела внутрішнього й зовнішнього фінансування малого підприємства.

28 Особливості залучення банківського капіталу малим бізнесом.

29 Участь венчурного капіталу у фінансуванні малих підприємств.

30 Відмінні риси менеджменту в малому бізнесі.

31 Особливості підходу до керування менеджерів і підприємців.

32 Пільгове оподаткування малих підприємств.

Тестові питання для самоперевірки

1 Хто першим запровадив термін «підприємництво» і дав його систематизований аналіз?

1 А. Сміт;

2 Ж. Б. Сей;

3 Р. Кантільон;

4 Й. Шумпетер.

2 Який вид підприємництва є найважливішим?

- 1 комерційний;
- 2 виробничий;
- 3 фінансово-кредитний;
- 4 індивідуальний.

3 Яке визначення найбільш повно розкриває сутність підприємця?

- 1 господар;
- 2 власник;
- 3 центральна постать ринкової економіки;
- 4 ділова людина.

4 Які основні функції виконує підприємець?

- 1 ресурсну, мотиваційну, ризикову;
- 2 мотиваційну, інноваційну, управлінську;
- 3 управлінську, мотиваційну, регулювальну;
- 4 інноваційну, ризикову, мотиваційну.

5 До сфери дійсного підприємництва відносяться...

- 1 підприємства малого та середнього бізнесу;
- 2 великі корпорації;
- 3 асоціації та концерни;
- 4 консорціуми та холдингові компанії.

6 Серед факторів, що визначають переваги невеликих фірм, є такі:

- 1 гнучка реакція на зміну ринкової кон'юнктури, знання клієнтури;
- 2 відносна дешевина їхньої продукції;
- 3 орієнтування на об'ємні сектори ринку;
- 4 можливість скорочення витрат за рахунок більш широкої номенклатури продукції.

7 Методи пошуку підприємницької ідеї:

- 1 метод аналогії;
- 2 метод інверсії;
- 3 метод «мозкового» штурму;

4 усі відповіді правильні.

8 Зазначте, хто може бути підприємцем:

- 1 усі громадяни України;
- 2 громадяни інших країн;
- 3 громадяни, які досягли працездатного віку;
- 4 громадяни України, інших держав, особи без громадянства, не обмежені законом у правоздатності або дієздатності.

9 Визначте, які категорії громадян не допускаються до здійснення підприємницької діяльності:

- 1 військовослужбовці;
- 2 службові особи органів державної влади;
- 3 особи без спеціальної освіти;
- 4 особи без стартового капіталу.

10 Зазначте, яка підприємницька діяльність може здійснюватися лише державними підприємствами:

- 1 пошук та експлуатація родовищ корисних копалин;
- 2 пов'язана з обігом наркотичних засобів;
- 3 виготовлення та реалізація військової зброї та боєприпасів до неї, вибухових речовин;
- 4 усі відповіді правильні.

11 Визначте, хто видає спеціальний дозвіл (ліцензію) на певні види підприємницької діяльності:

- 1 Верховна Рада України;
- 2 Президент України;
- 3 Кабінет Міністрів України;
- 4 орган ліцензування.

12 Термін дії ліцензії – не менше...

- 1 одного року;
- 2 двох років;
- 3 трьох років;
- 4 чотирьох років.

13 Відбір проектів для реалізації національної програми сприяння розвитку малого підприємництва здійснюється...

1 Українським фондом підтримки підприємництва;
2 комісією Верховної Ради;
3 Спілкою промисловців та підприємців;
4 на конкурсній основі і регулюється Кабінетом Міністрів України.

14 Бізнес-план – це...

1 письмовий документ, який регламентує діяльність фірми;
2 письмовий документ, який регламентує відносини між засновниками фірми;
3 письмовий документ, у якому викладено сутність підприємницької ідеї, шляхи та способи її реалізації;
4 немає правильної відповіді.

15 За якими ознаками не можна класифікувати бізнес-плани?

1 за сферою бізнесу;
2 за характеристиками продукту бізнесу;
3 за масштабами бізнесу;
4 усі відповіді правильні.

16 Яка стадія не належить до загальновизнаних стадій розробки бізнес-плану?

1 початкова;
2 підготовча;
3 основна;
4 заключна.

17 Яка складова не входить до структури бізнес-плану?

1 резюме;
2 план збуту;
3 організаційний план;
4 фінансовий план.

18 Бізнес-план звичайно розробляється...

1 при створенні нового підприємства;
2 при зверненні з питань фінансування до банків або венчурного капіталу;

3 перед здійсненням великої для масштабів конкретного підприємства угоди, здатної вплинути на його подальше функціонування;

4 усі відповіді правильні.

19 Значення бізнес-плану полягає в тому, що він...

1 дає можливість обґрунтувати організацію справи в обраній сфері;

2 дозволяє визначити життєздатність суб'єкта господарювання в умовах конкуренції;

3 містить орієнтир, як повинно розвиватись підприємство, тобто даються основні напрямки його розвитку з урахуванням поставлених цілей;

4 усі відповіді правильні.

20 Способи розробки бізнес-плану:

1 самостійна підготовка суб'єктом господарювання бізнес-плану;

2 колективний спосіб;

3 звернення до послуг консалтингової фірми або іншої сторонньої організації;

4 усі відповіді правильні.

21 Розділ бізнес-плану «Стратегічний план» містить:

1 ступінь ризику;

2 об'єм витрат на нововведення;

3 об'єм витрат на дослідження;

4 усі відповіді правильні.

22 Визначення точки самоокупності дозволяє оцінити ...

1 свої можливості з виробництва і збуту того обсягу випуску, при якому підприємець зможе повернути витрачені кошти

2 співвідношення між витратами, потрібними для виробництва продукції, та результатами, отриманими від її реалізації

3 величину, на яку одержані результати відрізняються від витрат, що мали місце

4 немає правильної відповіді

23 Втрати, що можуть виникнути у підприємницькій діяльності...

- 1 матеріальні;
- 2 трудові;
- 3 фінансові;
- 4 усі відповіді правильні.

24 Матеріальні витрати виявляються у ...

- 1 непередбачених витратах на майно;
- 2 непередбачених витратах на продукцію;
- 3 непередбачених витратах на сировину;
- 4 усі відповіді правильні.

25 Фінансові витрати можуть бути при ...

- 1 непередбачених виплатах штрафів;
- 2 непередбачених витратах на енергію;
- 3 несприятливих соціальних та морально-психологічних наслідках;
- 4 непередбачених витратах на сировину.

26 При характеристиці ефективності проекту обґрунтовують такі зведені показники:

- 1 ефективність;
- 2 прибуток;
- 3 рентабельність;
- 4 усі відповіді правильні.

27 Для малого бізнесу характерно фінансування...

- 1 внутрішнє та фінансування шляхом одержання позик;
- 2 продаж активів;
- 3 скорочення оборотного капіталу;
- 4 кредити в постачальників.

28 Головна мета венчурного капіталу –

- 1 забезпечити довгострокове зростання свого капіталу через фінансування приватного бізнесу;
- 2 забезпечити короткострокове зростання свого капіталу через фінансування приватного бізнесу;
- 3 фінансування усередині бізнесу;

4 зберегти незалежність приватного бізнесу.

29 З метою створення сприятливих організаційних і економічних умов для розвитку підприємництва держава ...

- 1 надає земельні ділянки;
- 2 сприяє підготовці і перепідготовці кадрів;
- 3 здійснює первісне облаштування нових територій;
- 4 усі відповіді правильні.

30 Венчурний капітал – це ...

- 1 довгостроковий ризиковий капітал;
- 2 короткостроковий безризиковий капітал;
- 3 середньостроковий ризиковий капітал;
- 4 гроші інвестиційних фондів чи фірм, що спеціалізуються на фінансуванні росту крупних компаній.

31 До сфери дійсного підприємництва відносяться:

- 1 підприємства малого та середнього бізнесу;
- 2 великі корпорації;
- 3 асоціації та концерни;
- 4 консорціуми та холдингові компанії.

32 Мале підприємництво забезпечує:

- 1 додаткові робочі місця;
- 2 реалізацію інновацій;
- 3 насичення ринку товарами;
- 4 податкові надходження до бюджету.

7 ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Навчальним планом передбачається виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи з предмета «Міжнародне спільне підприємництво».

У процесі підготовки контрольної роботи слід зібрати і вивчити матеріал за основними літературними джерелами

(підручники і навчальні посібники), а також ознайомитися з додатковою літературою.

Кожний варіант контрольної роботи містить два теоретичні питання, дві задачі. Завдання для виконання контрольної роботи обираються згідно з рекомендаціями, наведеними у наступному розділі.

Матеріал, що висвітлює суть питань, має бути логічно структурованим, проілюстрованим графічно, оформленим за встановленими правилами. Обов'язковим є посилання на джерела використаних у роботі положень і даних (в квадратних дужках [...]). Задача повинна мати послідовні етапи розв'язання, необхідно наводити розрахункові формули.

За структурою робота має складатися з плану, основної частини (розкриті теоретичні питання та розв'язані задачі), списку використаних джерел.

Обсяг контрольної роботи – приблизно 12 – 15 сторінок. Робота може бути виконана у рукописному або друкованому вигляді на стандартних аркушах формату А-4. При виконанні друкованим способом використовують шрифт Times New Roman, розмір 14пт, з міжрядковим інтервалом півтора, при цьому вирівнюється текст по ширині сторінки, заголовки центруються.

Варіанти контрольних робіт

Вихідні дані для виконання контрольної роботи студент обирає з таблиці 4. Індивідуальний варіант вихідних даних обирається за номером залікової книжки.

Таблиця 4 – Розподіл теоретичних питань та задач контрольних робіт

Номери	Остання цифра залікової книжки /номер варіанта									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
питання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
задачі	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19
	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20

Питання контрольної роботи

- 1 Сутність і функції підприємництва.
- 2 Обмеження в підприємницькій діяльності.
- 3 Принципи підприємницької діяльності.
- 4 Установчі документи суб'єктів підприємництва.
- 5 Правова база розвитку підприємництва.
- 6 Механізм заснування власної справи.
- 7 Історичний розвиток поняття “підприємство”.
- 8 Ліцензування і патентування в підприємницькій діяльності.
- 9 Форми фінансової підтримки малого і середнього підприємництва в Україні.
- 10 Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності — юридичної особи.
- 11 Види господарських товариств та їх характеристика.
- 12 Джерела фінансування малого та середнього підприємництва.
- 13 Лізинг як вид підприємницької діяльності.
- 14 Підприємницька діяльність без створення юридичної особи.
- 15 Статутний фонд та його формування.
- 16 Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.
- 17 Роль бізнес-планування в підприємстві.
- 18 Припинення діяльності підприємницьких структур.
- 19 Види підприємницької діяльності.
- 20 Проблеми розвитку підприємництва в Україні

Задачі

Задача 1

Визначте оптимальне місце розташування для таких підприємств:

- інтернет-клуб;
- дитячий садок;
- невеликий магазин ексклюзивного одягу.

Обґрунтуйте відповідь.

Задача 2.

Купівельна ціна підприємства «АСЬ» становить 5 млн грн. Очікуваний прибуток на наступний рік, за підрахунками, буде складати 550 тис. грн. Ставка доходу складає 16 % на рік.

Чи вигідним є придбання підприємства «АСЬ»?

Задача 3

Пан Мельник Т. чотири рази на рік використовує свій мікроавтобус для перевезення пасажирів до м. Києва. Чи є його діяльність підприємництвом (чи виконуються всі ознаки підприємництва)? Обґрунтуйте свою думку.

Задача 4

Підприємство «ААА» вирішило розширити свою діяльність, з цією метою прагне придбати МП «АСА». Коефіцієнти цін акцій аналогічних підприємств складають відповідно $K_1=5,4$; $K_2=4,8$; $K_3=3,9$; $K_4=4,3$. Очікувані чисті річні надходження МП «АСА» на майбутній рік становлять 70,0 тис. грн.

Визначте купівельну ціну МП «АСА».

Задача 5

Визначте оптимальне місце розташування таких підприємств:

- нічний клуб;
- аудиторська фірма;
- цегельний завод.

Обґрунтуйте свою відповідь.

Задача 6

Яку суму єдиного податку має сплатити підприємець – фізична особа, який здійснює виробничу діяльність, якщо сума податку на цей вид діяльності складає 150 грн. у випадку, коли на нього працює:

- шість осіб, двоє з яких його родичі: дружина та син;
- чотири особи.

Задача 7

Пані Опалько І. відкриває магазин горілчаних виробів в одному з кварталів м. Черкаси, такого ж профілю, як і у сусідньому кварталі міста.

Чи вважаєте Ви її діяльність підприємництвом (чи виконуються всі ознаки підприємництва)? Обґрунтуйте свою думку.

Задача 8

Купівельна ціна підприємства «ДАД» становить 7 млн грн. Очікуваний прибуток на наступний рік, за підрахунками, буде складати 1100 тис. грн. Ставка доходу складає 15 % на рік.

Чи вигідним є придбання підприємства «ДАД»?

Задача 9

Дві особи вкладають по 30000 грн у спільне підприємство. Загальний капітал за час його діяльності збільшився та становить 70000 грн. Якщо підприємство збанкрутує із зобов'язаннями перед кредиторами на суму 85000 грн, в якому розмірі розподілиться відповідальність між власниками, якщо підприємство створено у формі:

- товариства з обмеженою відповідальністю;
- товариства з повною відповідальністю.

Задача 10

Підприємство «ВВ» вирішило розширити свою діяльність, з цією метою прагне придбати МП «ВAV». Коефіцієнти цін акцій аналогічних підприємств складають відповідно $K_1=3,4$; $K_2=3,8$; $K_3=4,0$. Очікувані чисті річні надходження МП «ВAV» на майбутній рік становлять 65,0 тис. грн.

Визначте купівельну ціну МП «ВAV».

Задача 11

Пан Іванов С. купує багатоквартирний будинок з метою його наступного перепродажу і наймає менеджера для управління будинком на той час, поки він не буде проданий. Чи є його діяльність підприємництвом (чи виконуються всі ознаки підприємництва)? Обґрунтуйте свою думку.

Задача 12

Статутний фонд ТЗОВ «Істр», засновниками якого є дві фізичні особи Барабань І., Тимченко О. та юридична особа ТЗОВ «АХА», становить 56000 грн. Їх частки у статутному фонді розподілилися таким чином: Барабань І. – 30 %, Тимченко О. – 25 %, ТЗОВ «АХА» – 45 %.

Визначте, яка сума вноситься на момент реєстрації товариства і до закінчення року кожним з учасників.

Задача 13

Визначте оптимальне місце розташування для таких підприємств:

- підприємство з виготовлення сухого дитячого харчування;
- гіпермаркет;
- фітнес-клуб.

Обґрунтуйте відповідь.

Задача 14

Яку суму єдиного податку має сплати підприємець – фізична особа, який здійснює торговельну діяльність, якщо сума податку на цей вид діяльності складає 170 грн у випадку, коли на нього працює:

- три особи, одна з яких його дружина;
- дві особи.

Задача 15

Родина Шанько започаткувала туристичну фірму у м. Черкаси, яка надає послуги з організації турів тільки регіонами і містами України.

Чи є діяльність фірми підприємництвом (чи є всі ознаки підприємництва)? Обґрунтуйте свою думку.

Задача 16

Четверо громадян створили фірму – господарське товариство, статутний фонд якого становить 64000 грн. Внесок Петрова О. становив 20000 грн, Яценка А. – 15000 грн, Малахіна С. – 18000 грн, Залеського Н. – 12000 грн. За час

діяльності загальний капітал фірми склав 80000 грн, а сума боргових зобов'язань – 100000 грн.

У якому розмірі розподілиться відповідальність між засновниками у випадку банкрутства, якщо фірма була заснована у формі:

- товариства з обмеженою відповідальністю;
- товариства з додатковою відповідальністю.

Задача 17

Визначте оптимальне місце розташування для таких підприємств:

- ресторан швидкого приготування їжі;
- меблева фабрика;
- плодоконсервний завод.

Обґрунтуйте відповідь.

Задача 18

Статутний фонд Товариства з додатковою відповідальністю (ТзДВ) «Кальміус», засновниками якого є три фізичні особи Базань І., Юнг О. та Зінченко Ю., становить 74000 грн. Їх частки у статутному фонді розподілилися таким чином: Базань І. – 30 %, Юнг О. – 26 %, Зінченко Ю. – 44 %.

Визначте яка сума вноситься на момент реєстрації ТзДВ і до закінчення року кожним з учасників.

Задача 19

Пані Котенко А. заснувала салон краси у центрі м. Черкаси, проте у центрі міста вже існують три салони краси.

Чи вважаєте Ви її діяльність підприємництвом (чи виконуються всі ознаки підприємництва)? Обґрунтуйте свою думку.

Задача 20

Два підприємства уклали між собою договір про спільну діяльність. Порядок внесків, кожного з них формувався таким чином:

- підприємство А

на 1.01.2006 р. внесок для спільної діяльності 24000 грн, на 1.02.06 підприємство зробило додатковий внесок 10000 грн, на 1.03.06 підприємство забрало свій внесок вартістю 5000 грн;

- підприємство Б

на 1.01.2006 внесок для спільної діяльності 26000 грн, на 1.02.06 підприємство збільшило свій внесок – 30000 грн.

Прибуток від спільної діяльності склав 12000 грн.

Необхідно визначити квартальний внесок і прибуток кожного підприємства від спільної діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

- 1 Варналій З. С. Основи підприємництва : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2006. 360 с.
- 2 Виноградська А. С. Основи підприємництва : навч. посіб. Київ : Кондор, 2005. 544 с.
- 3 Петрович Й. М. Організація підприємництва в Україні : навч. посіб. Львів : Оксарт, 2000. 320 с.
- 4 Підприємництво : навч. посіб. / за ред. В. А. Подсолонько, Т. Л. Миронової. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 616 с.
- 5 Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 1998. 352 с.
- 6 Про банкрутство : Закон України від 14.05.1992 № 2343-ХІІ. URL : www.rada.kiev.ua.
- 7 Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-ХІІ. URL : www.rada.kiev.ua.
- 8 Про державну підтримку малого підприємництва : Закон України від 19.10.2000 №2063-ІІІ. URL : www.rada.kiev.ua.
- 9 Про підприємництво : Закон України від 7.02.1991 № 698-ХІІ. URL : www.rada.kiev.ua.
- 10 Про підприємства : Закон України від 27.03.1991 № 887-ХІІ. URL : www.rada.kiev.ua.
- 11 Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва : Указ Президента України від 3.07.98 № 727/98. URL : www.rada.kiev.ua.

Додаткова

- 12 Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. Київ : Т-во «Знання», КОО, 2001. 277 с.
- 13 Варналій З. С., Кузнецова І. С., Державна регуляторна політика у сфері малого підприємництва. Київ : Ін-т економ. прогнозів., 2002. 104 с.
- 14 Виноградська А. С. Технологія комерційного підприємництва : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 780 с.

15 Кредісов В. А. Підприємництво – вирішальний фактор розвитку країн з перехідною економікою. Київ : Знання, 2003. 327 с.

16 Смовженко Т. С. Державна політика сприяння розвитку підприємництва : монографія / Інститут регіональних досліджень НАН України. Львів : ЛБІ НБУ, 2001. 464 с.

17 Управління підприємницькою діяльністю: оцінка, організація, прогнозування / за ред. А. В. Чупіса. Суми : Університетська книга, 1999. 333 с.

18 Савченко В. Е. Современное предпринимательство: экономические и организационные основы, проблемы формирования и регулирования. Москва : Экономика, 1997. 223 с.

